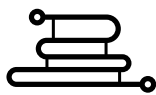

Biblioteka
NASLIJEĐE

TIM press

Biblioteka
NASLIJEĐE

Pierre Assouline
PLIVAČ

Naslov izvornika
LE NAGEUR

© Pierre Assouline i Éditions Gallimard, Pariz, 2023.

© za hrvatsko izdanje
TIM press d.o.o., Zagreb
tim.press@tim-press.hr
www.tim-press.hr

Sva prava pridržana

ISBN 978-953-369-072-8

Pierre Assouline

PLIVAČ

ROMAN

S francuskoga prevela
Dubravka Celebrini

Zagreb, 2026.

Za Meryl, moju najdražu kcer

„*Stehen*: stajati, držati se, izdržati“
(prema Paulu Celanu)

SADRŽAJ

1. Rim	7
2. Constantine	11
3. Pariz	21
4. Berlin	39
5. Pariz	49
6. Toulouse	63
7. Auschwitz	101
8. Buchenwald	129
9. Pariz	135
10. Toulouse	141
11. Cerbère	167
Zahvale	173
Izvori	175
O autoru	181

„2. (kolovoza 1914) Njemačka je Rusiji objavila rat. –
Poslijepodne škola plivanja“

Franz Kafka, *Dnevnici*

1

RIM

Ako ga ponovno vidim, ubit ću ga.

To već godinama govori. Rijetki njemu bliski ljudi mogu posvjedočiti o bijesu koji izbija samo u privatnosti. Nije tip koji se razmeće, još manje onaj koji javno obznanjuje želju za ubojstvom. Nema govora o promišljenoj, a još manje planiranoj osveti.

U njegovu krugu i miljeu, zna se što je posrijedi. Mnogo više od razmirice. Dvojica mrtvih bez groba. Treba samo izbjegavati da se putovi dvojice šampiona ne sretnu. Jedan se čudesno vratio iz kraljevstva mrtvih, drugi će s odgodom biti mrtav. Dvojica suigrača koje je natjecanje pretvorilo u rivale. Dvojica protivnika koje je povijest učinila neprijateljima, Alfred Nakache i Jacques Cartonnet.

Nakon oslobođenja, potonji je uporno nestajao, zatim se ponovno pojavljivao i iznova nestajao. Uvijek u Italiji, često na nevjerojatan način. Redovito ga uočavaju u samostanima pod lažnim identitetom. Kod njih, on je bjegunac. U Francuskoj je kao kolaboracionist osuđen na smrtnu kaznu. U odsutnosti, ali ipak. Jedno se vrijeme vjeruje da je stvar riješena, da je gotovo: talijanska policija ga uhićuje i jednoga dana, nakon mnogo administrativnih zavrzlama, izjavljuje da je napokon spremna izručiti ga. Ali nakon što su ga smjestili u mali vojni zrakoplov koji su vlasti posebno za tu svrhu unajmile, dok se elise okreću, unatoč rukama vezanima lisicama, uspio je otvoriti vrata, skočiti u pokretu, sumanuto trčati pistom i nestati negdje u šumi. Izgubio mu se svaki trag, iako se zna da se negdje skriva pod lažnim identitetom. Policija ga pronalazi

u Folignu, blizu Firence, odvodi ga u zatvor u Perugiji dok se ne obave formalnosti oko izručenja. I opet nestaje.

Ako ga ponovno vidim, ubit ću ga. Vrsta obećanja koje dajemo sami sebi. Zapravo je neobično blag, dobronamjeran, vlada svojim živcima. Mržnja i sve što se uz nju veže njemu su strani. Nije čak ni siguran da onaj drugi zaslužuje njegovu ogorčenost, to bi bila prevelika čast za tog gada. Ali možemo ga razumjeti, Alfreda. Još prije mnogo godina bijes je usmjeravao u natjecanja. Ni zaborav ni oprost. Ne treba biti kršćanin da bi se oprostile uvrede. Više je plemenitosti u oprostui grijeha nego u osveti. Osvetiti se za uvredu znači spustiti se na razinu svog neprijatelja. Prijeći preko nje znači biti iznad njega. Preko uvrede možda, ali preko zločina? Ne možemo u isti koš staviti one koji nas uvrijede i one koji nas progone.

Alfred ima svoju životnu filozofiju, ali plivanje je njegov život. U istu se rijeku ne ulazi dvaput: Heraklit iz Efeza time je želio reći da se sve mijenja, sve se stalno raspada, sve je u trajnom nastajanju; jer između prvog i drugog uranjanja plivač se promijenio jednako kao i sama voda. Ali zlobna osvetoljubivost? Zlo je zauvijek počinjeno. Ne može se popraviti, jer je nepopravljivo. Samo žrtve mogu oprostiti. Ali što ako ih više nema? Jer upravo se o tome radi: o umorstvima. Zato prestanimo govoriti o uvredama. Nije riječ o osveti, mržnji, gorčini, nego o sitnim komadićima vremena koje ne uspijevamo zaboraviti.

Ako ga ponovno vidim, ubit ću ga. Čuvajte se siline velikog mira. Iz njega se širi uznemirujući titraj. Neka sunce ne zađe za njegovu srdžbu. Proteklo je petnaestak godina od završetka rata. U krajoliku njegove mladosti, spomenici preminulima bili su još novi. Toga dana, Alfred Nakache nalazi se u Rimu, u četvrti Della Vittoria, u sjevernom dijelu glavnoga grada, točnije na Foro Italicu, prostranom sportskom kompleksu, na poziv organizatora Trofeo Settecollija. Taj novi plivački miting već je prestižan. Plivač njegova ranga na njemu sudjeluje bez forsiranja. Publika nije došla nadajući se rušenju rekorda; došla je kako bi vidjela živu legendu i zapljeskala

joj. Trijumf je osiguran. Žuri napustiti kompleks kako bi otišao u zračnu luku i vratio se u Francusku, kad ga ploča koju je ugledao na ulazu zadrži i navede da napravi nekoliko koraka unazad samo da provjeri ne halucinira li. Ne, doista piše: „Direttore della piscina – Jacques Cartonnet“. Ne treba znati talijanski da bi se razumjelo. Tog dana direktor se nije pojavio, i to s razlogom. Kao da se bojao neugodnog susreta.

Ako ga ponovno vidim, ubit ću ga. Godinama to u sebi ponavlja. Shvatite to kao moralan čin. Bilo bi dovoljno obratiti se blagajnici i zatražiti da ga vidi. Potražiti ga u njegovom uredu gdje se zasigurno skriva. Intenzivno ga fiksirati dok ga ne prisili da spusti pogled. Prisiliti ga da pročita broj urezan u kožu Alfredove podlaktice. Pogledaj što si učinio! Slušati ga kako frflja glupa objašnjenja. Trpjeti njegove uobičajene laži. Gledati ruke čovjeka koji ima krvi na njima. Ne zato da ga zbuni, jer to bi bilo uzalud s nekim tko uopće nema osjećaja za moral, nego zato da si olakša savjest i skinе sa sebe teret, prije nego što...

Alfred više zamjera Cartonnetu nego Nijemcima. Moj Bože, znati da je tu na dohvat ruke, on kojega traže otkako je rat završio, i ne iskoristiti tu koincidenciju, taj splet okolnosti, ništa ne učiniti, ništa. Njegova bi ravnodušnost bila zločin protiv sjećanja na njegove najbliže. Suprugu i malu kćer. Osim ako pretpostavi da taj prokleti Cartonnet možda *doista* nije kriv. Kakav je tiranin ta savjest, sa svojim oscilacijama, lukavstvima i izlikama! A što ako to nije bio on?

Alfred napušta plivački kompleks, ne okrećući se. Sve dok postoji sumnja... ako ga ponovno vidim, onoga tko je pobio moje... Ili neka mi se ime zatre.

CONSTANTINE

U početku bijaše riba. Tako je u *Knjizi postanka*, ne baš doslovno tako, ali gotovo; ne sasvim na početku, ali ni daleko od njega. U najmanju ruku, na taj se način može čitati ulomak u kojem je postavljena analogija između riba i židovskog naroda s ciljem da i on bude pozvan da se množi. Neupadljivo, potakla je Mudrace da na popis dužnosti svakog oca prema sinu dodaju još jedan redak, uz obrezivanje, poučavanje *Tore*, nalaženje žene, učenje zanata... Obvezu koja se ne podrazumijeva sama po sebi: naučiti ga plivati. Nalazi se u talmudskom traktatu Kidušin. Jer čovjek koji zna plivati jest aktivan čovjek, kontrolira se dovoljno da odbije tendencije u koje ga svijet želi uvući; ne prepušta se pasivnosti komada drveta koji pluta na površini vode, na milosti i nemilosti morskim mijenama koje ga odvlače i dovlače; poput ribe opremljene ljuskama i osobito perajama može se kretati u smjeru svoga izbora, ako treba i protiv struje. Plivač je gospodar svoje sudbine. To je ideja.

Kao posve mlad, Alfred se bojava vode. Onaj tko uči hodati može samo pasti na stražnjicu; onaj tko ne zna plivati može se utopiti. To bi mogao biti mit, a kad je mit ljepši od zbilje, znamo da je bolje objaviti mit. Osim toga, i sam je priznao da je kao posve mlad patio od tog stravičnog straha, a njegov brat Robert, koji nije sklon pretjerivanju, to potvrđuje. Svjedoči da je Alfred u djetinjstvu pokazivao žestok otpor prema plivanju, pa čak i prema kupanju, te je postao iznimka u regiji gdje se to činilo prirodnim. Od te se fobije oslobodio s trinaest godina u izviđačima, onoga dana kad su mu, nakon nogometne utakmice, prijatelji potopili cipele na dno

sjevernoafričke rijeke; nije oklijevao između sigurnih djedovih batina ako se kući vrati u čarapama i straha od utapanja – tijekom pola sata u nekoliko je navrata zaronio, ali je kući donio samo jednu od dviju cipela, što ga nije poštedjelo pune kazne. Ali otada zna da se može zaroniti i to preživjeti.

Sve dok ga jednoga dana prijatelji nisu odveli na prvenstvo u plivanju na čuvenom bazenu Aïn Sidi M' Cidu, glavnom bazenu u Constantineu, u dnu klanca rijeke Rhummel, otvorenom u lipnju 1872. Kad samo pomislimo da taj gradić ima čak tri bazena dok mnogi veliki gradovi matične države nemaju nijedan. U Francuskoj nema dovoljno bazena. Bez političke volje neće ih ni biti. Upravo se na tome počinje raditi. Veliki lučki grad kao što je Le Havre nema nijedan, dok se Andernos-les-Bains, općina od nekih dvije tisuće stanovnika, izgubljena na istočnom dijelu kotline Arcachon, može podičiti bazenom sa slatkom vodom temperature od dvadeset jednog stupnja, dugim pedeset metara i širokim dvanaest metara, koji se puni iz arteškog zdenca...

Dva plivača, koja služe vojni rok u departmanu Constantinoisu, bude oduševljenje svojim izvedbama. Dovoljno da adolescent poželi i sam se baciti u vodu i odmjeriti snage s drugima. Gabriel Menut, njegov prvi trener u Omladinskom plivačkom klubu u Constantineu, potiče ga i zauvijek oslobađa strahova. Otada plivati ne znači samo kupati se. Odmah se vidjelo da ima dobre predispozicije; vrlo rano briljira; vrlo brzo impresionira lakoćom kretanja u vodi. Međutim, duhom je odsutan, okrenut sportovima gdje je prava zabava, poput tenisa u kojem se snalazi iako je ljevak, ili vaterpola, najzabavnijeg od svih. Napuštajući klub, trener mu je povjerio nešto poput oporuke: svojevrsni priručnik za samostalni trening. To je najbolja i najgora stvar, jer na dulje vrijeme učvršćuje njegove nedostatke više nego njegove kvalitete. Paule Elbaze, njegova najbolja prijateljica još od rane mladosti, s kojom ravnopravno trenira, upozorila ga je na to, ali gotovo prekasno. Predsjednik Toubiana i sportski direktor Cohen već su u njemu vidjeli ono nešto. Ne velikog plivača, jer bi se mogli zapitati zamišlja li možda da će

Našem je vremenu dopalo da gleda tužan prizor kad se s djecom, ženama i muškarcima, očevima i majkama ponaša kao s bezvrijednim stadom, kad se članovi obitelji razdvajaju jedni od drugih i odvode u nepoznato.

Zašto pravo na utočište u našim crkvama više ne postoji?

Zašto smo pobijeđeni?

Gospodine, smiluj nam se.

Gospo naša, moli za Francusku.

U našoj biskupiji, potresni prizori (*napisao je „stravični“, ali to je promijenjeno nakon pritiska prefekta regije Chéneaux de Leyritza*) dogodili su se u logorima Noé i Récébédou. Židovi su ljudi, muškarci i žene. Nije sve dopušteno protiv njih, protiv tih muškaraca, žena, očeva i majki obitelji. Oni su dio ljudskog roda. Oni su naša braća kao toliki drugi. Kršćanin to ne može zaboraviti.

Francuska, ljubljena domovino Francuska, u svijest sve svoje djece ti unosiš tradiciju poštovanja ljudske osobe. Viteška i plemenita Francuska, ne sumnjam da ti nisi odgovorna za te pogreške (*napisao je „strahote“ ali...*).

Draga moja braćo, primite izraze mog poštovanja i odanosti.

Iskoristivši razmjernu autonomiju slobodne zone i brinući se da je zaštititi, Pierre Laval zabranio je da se to pastoralno pismo objavi. Prefekti su se za to pobrinuli, ali u nekim župama se za njega ipak saznalo. Prefektura ne uspijeva natjerati općinske načelnike i župnike u regiji da se usprotive čitanju tog pisma. To je imalo veliki odjek, ohrabrivši monsinjora Théasa u Montaubanu da nakon tri dana objavi vlastito pismo, napadajući racije još radikalnijim tonom. Priključili su mu se monsinjor Gerlier u Lyonu, monsinjor Delay u Marseilleu i monsinjor Moussaron u Albi. Ukupno pet crkvenih dostojanstvenika, svega pet od stotinjak biskupa francuskih biskupija, imalo je hrabrosti tako postupiti.

Prolazi godina. Alfred je rastrgan između svakodnevnog treniranja, pokušaja obaranja domaćih rekorda, s obzirom na to da ne

može putovati u inozemstvo, i tajnog obučavanja mladih regruta Židovske vojske. Ostatak vremena posvećuje obiteljskom životu, s Paule i njihovom malom Annie. Ništa se nije promijenilo u njegovom dnevnom rasporedu dok se približavamo kobnoj polovici kolovoza 1943. i prvenstvu Francuske.

Osim u posebnim slučajevima, prvenstvo se od 1925. održava na bazenu Les Tourelles u Parizu. Ne samo da mu činjenica što je židov ne dopušta da na njemu sudjeluje, nego ne posjeduje ni *ausweis* kako bi mogao prijeći demarkacijsku liniju i otići u glavni grad. Prvenstvo Francuske bez prvaka Francuske zadržanog protiv njegove volje na drugom kraju zemlje, to nema nikakvog smisla. Ili možda ima: to će podsjetiti javnost da se njemački obruč nad njihovim svakodnevnim životom sve jače steže.

Delegati saveznih tijela savjetuju mu da se suzdrži, „radi mira u kući“. Ali to znači da ga slabo poznaju. On ne uzmiče. Situacija se pogoršava, ali on se dobro drži. Osim vlastitih načela, nadahnjuje ga primjer Marcela Cerdana.

Nešto manje od godinu dana prije, „marokanski bombarder“ ili „čovjek glinenih ruku“, kako komentatori vole nazivati tog boksača, pristao je boriti se protiv Španjolca Joséa Ferrera, prvaka Europe u velter kategoriji, za europsku titulu; to se događalo na biciklističkom stadionu, čuvenom Vel d’Hivu, gdje su nekoliko tjedana prije toga zatvorene tisuće židova prije deportacije. Vlasti, kako one iz Vichyja tako i one iz njemačkog veleposlanstva u Parizu, potrudile su se oko organizacije te večeri, te je njihov prvak ušao u ring zaogrnut ogrtačem s kukastim križem i u pratnji tjelesnih čuvara u falangističkim odorama, s ispruženom rukom u znak pozdrava koji u sebi nije imao ničeg olimpijskog. Kontra s desna i odmah nastavak krošeima dok Ferrer nastavlja posrtati. Nokaut za osamdeset tri sekunde. Pobjednika su opomenuli da ispruži ruku u znak nacističkog pozdrava prema velikodostojnicima u uniformama u prvim redovima. Odbio je. Zatim su mu u garderobi zapovjedili da ode na večeru koja je za njih organizirana. I to je odbio. Marcel Cerdan, prvak Europe, imao je sreću da čuje *Marseljezu* kojom je

proslavljena njegova pobjeda, zajedno s uzbuđenom publikom kojoj je vratio ponos, vrlo rijedak događaj pod okupacijom jer je nacionalna himna bila zabranjena.

Naučiti reći ne, i to je potrebno vježbati.

Stajati, opstati, oduprijeti se. U svim okolnostima, a posebno u teškim vremenima.

Kako bi razriješio situaciju i osigurao održavanje prvenstva, Drigny je pronašao rješenje za krizu te je predložio da se natjecanje premjesti u Toulouse, kao što se u nedavnoj prošlosti to već dogodilo s Marseilleom i Bordeauxom. Samo da bi Artem mogao sudjelovati. Ali njemačka uprava se usprotivila i odbila da on bilo gdje pliva. Bez židova u vodi! Kao u Njemačkoj! Nakache ne smije plivati, treba ga suspendirati. Ernst Achenbach, desna ruka ambasadora Otta Abetza, pobrinut će se za to, a on je poznat po odlučnosti kojom provodi svoje zamisli. Prije nekoliko mjeseci, u znak odmazde nakon napada na dvojicu okupacijskih časnika, proveo je deportaciju oko dvije tisuće Židova u Auschwitz. Ovaj put bilo mu je dovoljno izvaditi fotografiju susreta u Wembleyju gdje je Artem jedini očito spustio glavu i pogled kad su njemački plivači ispružili ruku na početku nacističke himne. Takvo se poniženje ne zaboravlja i prije ili poslije dolazi na naplatu.

Žustre rasprave vode se u stražnjim prostorijama bistroa u blizini Kapitola. Treba li se solidarizirati s isključenim plivačem? Oni koji se tome protive tvrde da mu sva ta galama i otkazivanje koje bi moglo uslijediti zapravo mogu naštetiti, ali ostaju u manjini. Većina se brzo očitovala, s obzirom na njegovu golemu popularnost kako kod plivača iz Toulousea tako i kod publike. Ona se može objasniti njegovim pobjedama i rekordima, ali isto tako i njegovim ljudskim vrijednostima. Odmah imate osjećaj da je to čovjek na kojeg možete računati. U kojeg možete imati povjerenja. Jedan od onih koje u ponoć možete pitati da vam pomognu prenijeti truplo i on će bez oklijevanja na to pristati. Ukratko, dobar čovjek. Pitanje vjerovanja u danu riječ, u pogled i stisak ruke. Vidimo ga čak nacrtanog kao

PARIZ

Tko je ikada za života proživio smrt? To je povlastica preživjelih. Rijetka je u vrijeme mira, kad novine greškom prerano pokopaju neku osobu, ali nije tako rijetka nakon rata. Francuska je poslije oslobođenja puna „pukovnika Chaberta“. Budući da je nestao, Alfreda Nakachea smatrali su vjerojatno mrtvim. Već mu objavljuju *in memoriam*.

France-Soir 30. kolovoza 1944. na naslovnici objavljuje: „Kao žrtva Gestapa, Alfred Nakache, najbolji francuski plivač, smrtno je stradao u Poljskoj gdje je deportiran zajedno sa suprugom i djetetom.“ Sutradan, *L'Humanité* također objavljuje njegovu smrt, ali komunistički dnevnik donosi pojedinosti: prijavio ga je „otac milicajca Pallarda“; štoviše, jedan preživjeli logoraš tvrdi da je vidio njegov grob; u članku još stoji: „Ističemo također da Cartonnet nije bio Nakacheov prijatelj“, tako da je jednim udarcem ubio dvije muhe. Ista posmrtna zvona u *L'Echo d'Algeru* i drugdje. Teško je ići protiv struje, tim više što je službenom okružnicom klubovima naloženo da stadione, sportske dvorane i bazene preimenuju po nestalim pripadnicima pokreta otpora. Malo prije oslobođenja, leci *Sport librea*, jedine sportske mreže pokreta otpora, pozivali su sportaše da se angažiraju i zatraže oslobađanje Nakachea, „koji je deportiran u rudnik soli u Gornjoj Šleskoj“, Younga Pereza, kojeg su Nijemci doveli u takvo stanje da je sada „sjena od čovjeka“, i Étiennea Mattlera, sjajnog nogometaša FC Sochauxa, koji je također deportiran, te da njihova imena upišu na zidove bazena i stadiona. U jednom je letku *Sport libre* optužio Cartonnetu i Gibela.

Le Jeune Patriote naručio je od Monique Berlioux, prvakinja Francuske na 100 metara leđno, tekst objavljen pod naslovom „Moj prijatelj Nakache“, u kojem mu odaje počast; ona se međutim još uvijek nada da će ga jednoga dana ponovno ugledati uz rub bazena, iako nema nikakvih vijesti o njemu nakon što ga je 14. kolovoza prijatelj koji je pobjegao iz Auschwitza posljednji put vidio. Dok Toulouse slavi oslobođenje na gradskom stadionu, s rekordnom posjećenošću, nadolazeći naraštaj mladih plivača, utjelovljen u Alexu Janyju, skače u bazen. Izvještavajući o tome, novinar podsjeća na dvojicu uglednih plivača kojih ovdje nema, kao da ih grad više nikada neće vidjeti: Christiana Tallija, već četiri godine zatvorenog u radnom logoru, i Alfreda Nakachea, deportiranog u Šlesku.

Unatoč svemu, dok se general De Gaulle, na čelu privremene vlade, nalazi u posjetu Toulouseu, neki ne žele u to vjerovati. Kažu da će Nakache izdržati jer je *mentsch*. Vratit će se jer u sebi uporno odbija odlazak na onu stranu. Sve je više svjedočanstava. Jedan plivač koji je bio u logoru u Njemačkoj, u pismu ocu tvrdi da ga je sreo u Auschwitzu. Sportski novinar Boudey tvrdi u novinama *L'Espoir* da je Nakache živ; to je saznao od studenta medicine Garriguesa koji se nalazi u Njemačkoj na zamjeni; on tvrdi da je to saznao od inspektora logora, koji mu je povjerio da je 16. kolovoza Nakache bio u Auschwitzu u dobrom stanju, ali da njegova supruga teško podnosi podneblje i da ga njezino stanje zabrinjava te da ima čvrst dojam da ga je Cartonnet izdao... Luda spirala glasina.

Prošlo je nekoliko mjeseci od oslobođenja Pariza, ali to ne znači da je oslobođena cijela Francuska, a još manje da je kraj rata. Nakacheovi najbliži i dalje nemaju nikakvih vijesti. U Constantineu, među njegovima raste zabrinutost. Otac je pokušao ishoditi intervenciju kod prefekta. Uputili su ga da u interesu obitelji krene u potragu. Predstavnik vlade raspituje se kod glavnog ravnatelja službe sigurnosti u Parizu, koji mu daje nekoliko administrativnih uputa i jedan trag: „Odveden je u židovski logor u Šleskoj...“ Da bi se moglo vjerovati u to, ne treba čekati da Crvena armija oslobodi Auschwitz, već da američka vojska oslobodi Buchenwald. Časopis

Combat može potvrditi da je živ, citirajući člana Racing Cluba koji je informaciju dobio od misionara koji ga je glavom i bradom vidio u logoru. U Constantineu, kod Nakacheovih, kao i u svim židovskim kućama u gradu, obitelj se okupila za seder večeru na Pashu, kojom se obilježava izlazak Izraelaca iz Egipta i njihovo oslobođenje iz ropstva. Tri stolca ostala su prazna. Namijenjena su odsutnima. Odjednom, čuje se glas sa susjednog balkona: „Alfred je živ! Živi su!“ Gospođa Elbaze, Pauleina majka, još dodaje: „Objavili su na radiju!“

Odmah je cijelo susjedstvo izišlo na ulicu, zaboravljajući obrede, molitve i ostalo, da proslavi novost, dok je David Nakache odjurio u ulicu Georges-Clemenceau, u sjedište novina *La Dépêche de Constantine et de l'Est algérien*, da mu to potvrde.

Vraća se! Ovaj put je službeno. Kad je objavljen datum njegova povratka u vlak u za teško bolesne, gomila je pohitala na kolodvor Orsay da ga dočeka. Njegov prijatelj Roger Foucher-Créteau je tu, kao i Monique Berlioux, držeći u rukama primjerak *Le Jeune Patriotea* u kojem je objavljena njezina posveta, da je ne otkrije preko nekog drugog. U drugim okolnostima, Alfred bi zasigurno prasnuo u smijeh, komentirajući: „Objava moje smrti je malo preuranjena...“

Ali nakon šesnaest mjeseci provedenih u logoru polagane smrti, što je u njemu moglo ostati od tog humora, od smisla za ironiju, od ljubavi prema drugima, od životne radosti koja ga je nadasve odlikovala?

Tisuću sto pedeset tri ljudska bića silom su ugurana u konvoj broj 66 koji je 20. siječnja 1944. krenuo iz Drancyja u Auschwitz. Najmlađi, rođen tri mjeseca prije, zvao se Alain Gross; s osamdeset pet godina, Fanny Neumann bila je najstarija. Tri četvrtine njih ubijeno je u plinskim komorama; ostali su uglavnom umrli od batina, pogubljenja, lošeg postupanja, radnih uvjeta i epidemija koje su doživjeli tijekom zatočeništva; neki su jednostavno nestali. Potkraj proljeća 1945., osam posto logoraša iz tog konvoja vratilo se živo u Francusku. Alfred Nakache jedan je od njih.

O AUTORU

Pierre Assouline (Casablanca, 1953.) francuski je novinar i pisac. Autor je tridesetak knjiga, među kojima su biografije Gastona Gallimarda, Moïsea de Camonda, Hergéa, Simenona, Cartier-Bressona i drugih, te romani *Lutetia*, *Le portrait*, *Vies de Job*, *Sigmaringen* i *Golem*. Kolumnist je *L'Histoirea* i *L'Expressa* te piše dnevni blog „La République des livres“. Predaje kolegije o pisanju i istraživačkom novinarstvu na sveučilištu Sciences Po i član je Akademije Goncourt.

Plivač je, nakon *Klijentice*, drugi Assoulineov roman objavljen na hrvatskom jeziku.

Biblioteka
NASLIJEĐE

Pierre Assouline

PLIVAČ

Nakladnik

TIM press, Zagreb
tim.press@tim-press.hr
www.tim-press.hr

Za nakladnika

Dijana Bahtijari

Urednik

Hašim Bahtijari

Recenzenti

prof. dr. sc. Nenad Ivić
prof. dr. sc. Dražen Lalić

Lektura

Zdenka Krilčić

Graficko oblikovanje

TIM press

Likovno oblikovanje naslovnice

Aleksandra Gavrilović

Tisak

Kika-graf d.o.o.

CIP zapis je dostupan u nacionalnom skupnom katalogu knjižničnog sustava
Bukinet pod brojem 991005954800409366

ISBN 978-953-369-072-8

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija
Republike Hrvatske

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
*Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media*